

Kulisz, Agnieszka

"Jan Paweł II Odnawiciel Mowy
Polskiej", pod red. Stanisława
Mikołajczaka i Marty
Wrześniewskiej-Pietrzak, Poznań 2009 :
[recenzja]

Etnolingwistyka 22, 272

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

z wprowadzeniem do opisu stylistycznego kategorii pragmatycznych, w tym podmiotu wypowiedzi, rzeczywistego i zakładanego odbiorcy, wymiaru czasowego i przestrzennego. Uwzględnia relacje między kategorią stylu i płci kulturowej. Podejmuje problematykę stylu indywidualnego w kontekście przeobrażeń paradygmatu lingwistycznego, filozoficznych koncepcji podmiotowości, indywidualizmu i tożsamości. Autorka opowiada się za odejściem od tradycyjnej „stylistyki środków” i metod atomizujących wypowiedź na rzecz traktowania stylu jako kategorii scalającej elementy strukturalne wypowiedzi z jej podmiotem, jego koncepcją świata i systemem wartości, a także z szeroko pojętym kontekstem: sytuacyjnym, tekstowym i kulturowym. Stylistyka – zdaniem autorki – zajmuje się zarówno tym, co typowe, jak i tym, co ma charakter indywidualny i niepowtarzalny. Rozważania teoretyczne są w książce wspierane interpretacjami tekstów, zróżnicowanych gatunkowo i funkcjonalnie, tematycznie i pragmatycznie, należących do różnych sfer komunikacji i różnych kultur. Praca wpisuje się w nurt współczesnego językoznawstwa, rozszerzającego pole zainteresowań na kulturę, socjologię, psychologię i antropologię. Autorka podkreśla zbieżność stylistyki lingwistycznej i literaturoznawczej.

SNB

Jan Paweł II Odnawiciel Mowy Polskiej, pod red. Stanisława Mikołajczaka i Marty Wrześniewskiej-Pietrzak, Poznań: Wydawnictwo WiS, 2009, 314 s.

Prezentowana książka stanowi pokłosie konferencji naukowo-artystycznej zorganizowanej (z inspiracji o. Jana Góry) przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w dniach 2-3 czerwca 2009 roku z okazji 30. rocznicy pierwszej pielgrzymki papieża Jana Pawła II do Polski. Składa się z dwudziestu tekstów językoznawczych, literaturoznawczych, teologicznych, medioznawczych, uporządkowanych w sześć części poprzedzonych fragmentami bądź całymi tekstami Jana Pawła II i Karola Wojtyły (w tym poezją, prozą, przemówieniami i homiliami). Część pierwszą tomu tworzą teksty odnoszące się do przewodniego tematu konferencji, podsumowujące wyniki przeprowadzonej wśród językoznawców ankiety dotyczącej wpływu Jana Pawła II na język polski (Stanisław Mikołajczak), poruszające temat zainicjowanych przez niego zmian w oficjalnej odmianie polszczyzny PRL-u (Bogdan Walczak), artykuły o osobowości papieża i zbudowanej przez niego koncepcji siebie, świata i słowa (Stanisław Gajda), o skuteczności strategii komunikacyjnej Ojca Świętego w odniesieniu do nowomowy (Agnieszka Krygier-Łączkowska), o misjologii (Jarosław Różański OMI), o wpływie fragmentów wypowiedzi Jana Pawła II na odbiorców kalendarza 2009 z *Janem Pawłem II* (Maria Wojtak).

Na część drugą składają się dwa teksty: o językowych i retorycznych cechach wypowiedzi Karola Wojtyły-Jana Pawła II (Kazimierz Ożóg) oraz o perswazyjności wypowiedzi Ojca Świętego (Anna Pajdzińska). W część trzeciej porusza się zagadnienie medialności Jana Pawła II (ks. Maciej Szczepaniak) i jego wpływu na język mediów (ks. Marek Lis). Czwarta część dotyczy rozumienia wartości w tekstach papieża, takich jak odpowiedzialność (Renata Grzegorzycowa), wolność (Małgorzata Rybka, Jolanta Sławek, Marta Wrześniewska-Pietrzak) oraz suwerenność (ks. Paweł Bortkiewicz). Piąta część poświęcona jest „słowu i Słowu” Jana Pawła II, jego fenomenologii (Anna Grzegorzycow), twórczości literackiej (Mirosława Ołdakowska-Kuflowa) oraz młodzieńczym poezjom (Bożena Chrzastowska), a także występującym w nich echem twórczości romantyków (Anna Kozłowska). Ostatnia, szósta część, ukazuje ewolucję stylu prozy Jana Pawła II, prowadzącą do jasności komunikacji słownej (Krzysztof Dybciak) oraz przedstawia papieża jako mistrza komunikacji, wychowawcę chrześcijan i niechrześcijan (Eugeniusz Sakowicz).

AgKu